Элим деб, юртим деб ёниб яшаш керак!

Туркистон

1925 йилдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИНИНГ ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТАСИ

2000 йил 20 декабрь, чоршанба. №101-102 (14384)

Maktub

Алтафур РАХМОН:

ГАЗЕТАНГИЗ УСТОЗИМ БЎЛСА...

«Мен Покистонда яшайман. Чет тилларни ўрганишга жуда қизиқаман.

Бир нечта тилларни ўргандим, эн[illegible] ўзбек тилини ўрганмоқчиман.

Ўзбек тилини ўрганишимда "Туркисто[н]" газетаси менга жуда асқотади, деб ўйла[й]ман. Сизлардан илтимос, менга "Турки[с]тон" газетасига обуна бўлиш ҳақидаги ма[ъ]лумотларни жўнатсангиз. Истардимки, [га]зетангиз ўзбек тилини ўрганишимда ме[н]га устоз бўлса...

Салом бил[ан]
Алтафур РАҲМО[Н]
Карачи шаҳр[и]

«ОЛАМНИ МАҲЛИЁ АЙЛАГАН ДИЁР!»

ЎЗБЕКНИНГ урф-одатлари ўзига хос ва бeқиёсдир. Миллат буюк бўлса, унинг бўй-басти энг олис масофалардан ҳам кўриниб тураверади.

Биз буюк ҳодисалар олдида ўз эҳтиромини билдириб ўтиш фазилатига эга халқмиз.

Ёши улуғ одамга салом берсак: қўлимиз кўксимизда бўлади...

Ёши кичик одамга иззат кўрсатсак: қўлимиз кўксимизда бўлади...

Меҳмон-изломга ҳурмат изҳор қилсак: қўлимиз кўксимизда бўлади...

Катта халқ олқишлайди, олқишлар учун жавоб қайтаради: қўли кўксида бўлади...

Бу гўзал фазилат безаб турган вазиятлар, ҳолатларни узоқ давом эттириш мумкин. Кимлардир бу фазилатни ички қулликка, эгилувчанликка йўяди ўзларича. Бироқ улар адашадилар...

Ўзбек халқи номардлар, ноинсофлар олдида эмас, ўзи Буюк ва Муқаддас деб билган шахслар, хилқатлар олдидагина қўлларини кўксига қўйиб эҳтиром кўрсатади.

Ватан муқаддас, Байроқ муқаддас, Мадҳия муқаддас. Ўзи дунёга берган буюк фарзандларига эҳтиром кўрсатади, бош эгади бу халқ, қўллари кўксида таъзим қилади. Бу ҳам ўзига хос миллий ғурур эмасми?! Ана шу ғурурни халқона ва гўзал фазилат сифатида, ёшларнинг Ватанпарварлик туйғуларини тарбиялашга кўмак сифатида тарғиб этмоғимиз кераклигини Муҳтарам Юртбошимиз айтиб ўтган эдилар.

Қаердаки юртимиз байроғи кўтарилиб, мадҳиямиз янграса, кўзларимизга ёш келади, томир-томирларимизда олов югуради. Бошимиз мағрур кўтарилади, кўз ўнгимизда қадим халқимизнинг тарихи, бугунги ҳур ва озод кунларимиз учун шаҳид кетган боболаримиз руҳи гавдаланади.

Руҳимизга қадар оқиб киради бу қўшиқ. Бу миллатнинг муқаддас қўшиғидир. Ана шу муқаддас қўшиқ-Мадҳиямиз янграганда биз қандай ҳолатда бўлишимиз керак?

ЎНГ ҚЎЛИМИЗ ЧАП КЎКСИМИЗДА, ЯЪНИ ЮРАГИМИЗ УСТИДА ТУРИБ КУЙЛАШИМИЗ КЕРАК УШБУ ҚЎШИҚНИ.

Бу одатда буюк эҳтиром бор. Миллатнинг ўз муқаддас туйғуларига аталган эҳтиромидир бу. Бу эҳтиром сабоғини илк бор Юртбошимиз Ислом Каримов таъкидлаб ўтдилар. Бу таъкид бежиз эмас. Давлат Мадҳияси бу миллатнинг руҳи, Ватаннинг шукуҳи, халқнинг ифтихори деганидир.

Олтин бу водийлар, жон Ўзбекистон,
Аждодлар мардона руҳи сенга ёр.
Улуғ халқ қудрати жўш урган замон
Оламни маҳлиё айлаган диёр!

Мадҳияга эҳтиром миллатга эҳтиромдир. Ўнг қўлимиз чап кўксимизда томирларимизда Ватан ишқи, истиқлол ифтихори оқиб муқаддас қўшиқни айтамиз:

Бағри кенг Ўзбекнинг ўчмас иймони,
Эркин ёш авлодлар сенга зўр қанот.
Истиқлол машъали, тинчлик посбони,
Ҳақсевар она — юрт, мангу бўл обод!

Гулжамол АСҚАРОВА

Yangi asr arafasida

ЎЗБЕКИСТОНИМ МЕНИНГ...

Илгари бир газетада ўқиб, жуда ҳавасим келган: АҚШлик ўқувчилар давлат раҳбари — Президентни "Менинг Президентим" деб аташар, ҳар бир бола шундай дейишга ўзини ҳақли ҳисоблар экан.

МУСТАҚИЛЛИК берган ҳурфикрлилик туфайли менинг Давлат, Президент, Давлат Байроғи каби муқаддас тушунчалар ҳақидаги мавҳум қарашларим аниқ шакл, мазмун ва қиёфа касб этди. Ўғлим боғчада Ўзбекистон Мадҳиясини ёд олиб келиб, эҳтиром билан қўлларини чап кўксига қўйиб айтиб берганида юрагим ҳапқириб кетди.

Телевизор орқали Президентимизни гоҳо ҳорғин, гоҳо қувониб, ҳар қандай ҳолатда ҳам шарқона андиша, вазминлик билан, кибру ҳавосиз, ҳатто телекамерага тик қарамай гапиришлари, нутқларида кўпроқ эркин муомалага ўтиб кетишлари, кимнидир койиган чоғда ҳам... "биродар", "барака топкур" дея "койиш"лари, юрт ташвиши билан чет элга ташриф буюрган кезлар самолёт зинасидан ҳорғин бўлса-да, ишонч ва қатъият билан тушиб келишларини кўрган пайтларим юрагимда бир ҳаяжон ва фахр туяман.

Бугун осмонимиз осудалиги, юртимиз фаровонлиги, рўзғоримиз бутлиги нимадан? Оталаримиз, ака-укаларимизнинг айрим мамлакатларда бўлаётгани каби, бемаслак қурол кўтариб юрмасдан, тоғдек бўлиб ёнимизда турганига шукрона айтишимиз керак эмасми? Бобо-бувиларимизнинг неваралар қуршовида пири-бадавлат яшаётганларининг ўзи катта давлат, ахир!

Ўзим-чи, ўзим? Ҳаётга бўлган бунчалик иштиёқ кўнглимда қаердан пайдо бўлди? Нега мен бунчалар яшашни, яратишни истайман?

Чунки, оёқларим ҳар дақиқада сирпаниб, ботиб кетишим мумкин бўлган ботқоқликда эмас, мустаҳкам замин устида турибди. Биз яқин ўтмишда ҳам ўтган аждодлар, буюк алломалар, заминимиз мустаҳкамлиги, муқаддаслиги ҳақида умумий тушунчага эга эдик. Энди эса, буларнинг барчаси маънавий мулкимизга айланди. Шу она Ватан қисматимиз эканлигига юрагимизда ўчмас ишонч ҳосил бўлди. **"Сиз бунга муносиб! Сиз бунга Ҳақлисиз!"** — англадим мен. Кўнглимизда шундай ишонч уйғотганингиз, қанот бўлганингиз учун Сиздан миннатдорман, **Менинг Президентим!**

Дилфуза ҚЎЗИЕВА,
адиба, Сурхондарё

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат

Муҳтарам Муштарий!

ЭЪТИРОФ

— ҚЎШИҚЛАР танқид қилиняпти, эътироф этиляпти. Шунинг ўзи соҳада иш қизғин бораётгани, изланишлар давом этаётганининг белгиси эмасми?

САВОЛ

— XX асрдан XXI асрга ўзбек хонандаларининг қайси қўшиқлари ўтади, деб ўйлайсиз?

— Катта ашулаларга клип яратиш мумкинми?

— Бугунги клиплардан қониқиш ҳис қиляпсизми?

МУЛОҲАЗА УЧУН МАВЗУ:

— Эндигина тили чиқаётган болалар ҳам телевидение ва радио орқали кўп қўйиладиган эстрада қўшиқларининг сўзларини, чучук тил билан бўлса-да, хиргойи қилишни ўрганишмоқда. Улғайишгач, улар қай оҳангларда хиргойи қилишади, деб ўйлайсиз?

Биз бугун айни мавзудаги баҳсимизни бошладик. Унда сиз ҳам иштирок этинг.

(4-саҳифага қаранг)

2001 ЙИЛ – ОНАЛАР ВА БОЛАЛАР ЙИЛИ

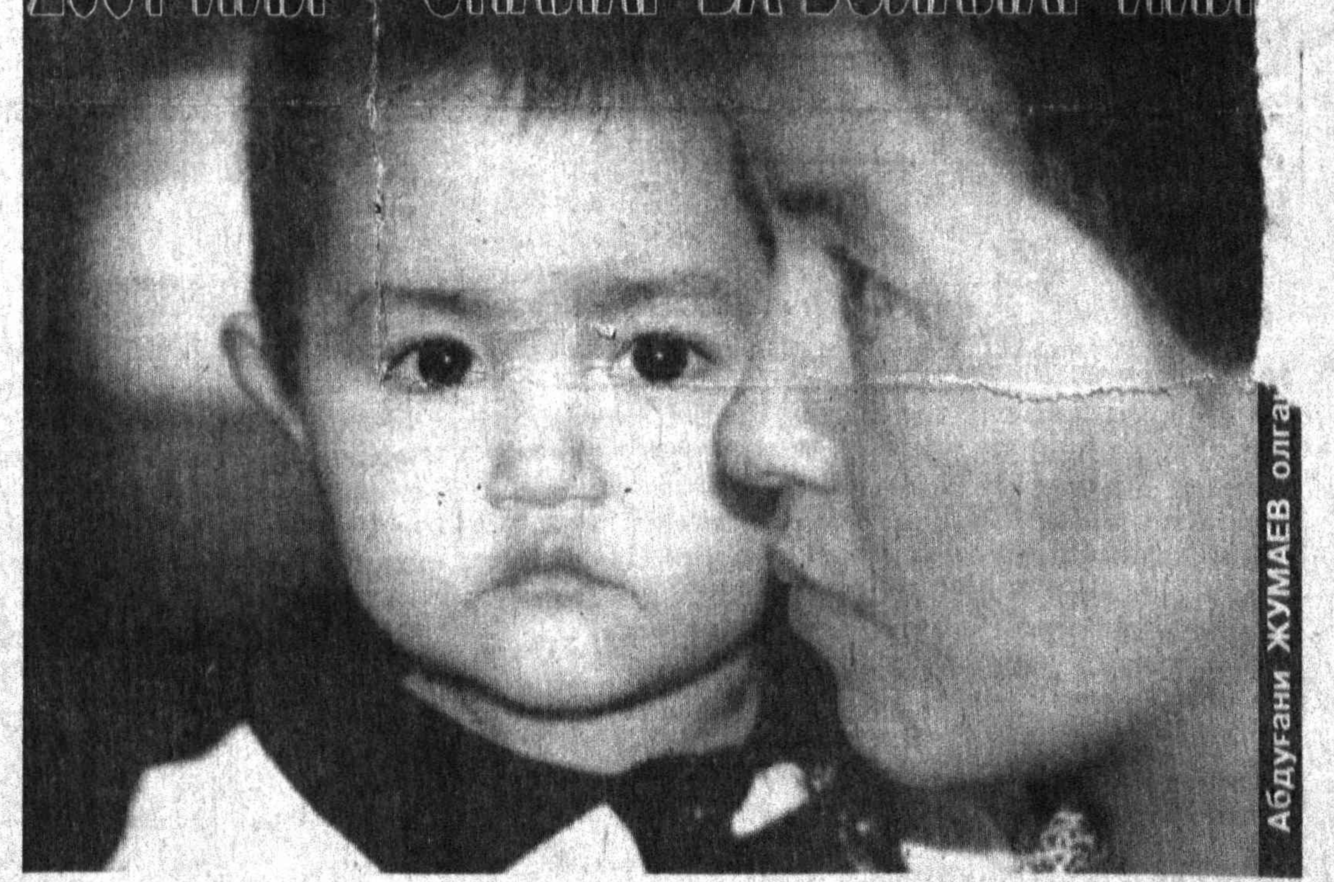

Абдуғани ЖУМАЕВ олган

БИЗ КИММИЗ?

МИЛЛАТНИНГ ТАРИХИ — МЕНИНГ ТАРИХИМ

МЕН тарихчиман. Агар мендан сўраганларида, 1991 йил , яъни мамлакатимиз ўз мустақиллигини қўлга киритгандан сўнггина биз ўз тарихимизни, Ўзбекистоннинг том маънодаги соф тарихини ўргана бошладик, деган бўлардим. Шу ўринда муҳтарам Йўлбошчимиз Ислом Каримовнинг хизматлари беқиёслигини алоҳида таъкидлаб ўтишни истар эдим. Чунки, ҳали бирорта мамлакатда давлат раҳбарининг тарихга, тарихчиларга эътибори биздагичалик бўлмаган, деб баралла айтишим мумкин. Мамлакатимиз раҳбари тарихчилар билан бўлган учрашувда Ўзбекистоннинг давлатчилик тарихини соҳа вакилларидан ҳам чуқурроқ билишларини намоён этгандилар. Ва биз, тарихчиларнинг эътиборимиздан четда қолаётган мавзуларни кўрсатиб ўтгандилар. У кишининг тарихчилар олдига қўйган асосий талаблари ҳам "Биз киммиз? Бизнинг аждодларимиз ким бўлган? Ўзбекнинг давлатчилик тарихи қай нуқтадан бошланади?" деган саволлардан иборат эди.

Бугунги тарихимиз, бугунги тарихчиларимиз мана шу саволларга ўз имкониятлари даражасида жавоб қайтаришга ҳаракат қилаяптилар.

Энди яна "Биз киммиз?" деган саволга қайтсак. Назаримда, ушбу саволга умумлаштириб эмас, балки, "Мен кимман?" деб шахсийлаштириб жавоб берсак яхши бўлади. Мен оддий одамнинг фарзандиман. Қишлоқда ўсганман. Қишлоқ мактабида таълим олганман.

Агар "бугун ким бўлдим?" деган саволга жавоб берадиган бўлсам нима деган бўлардим. Бугун "Чор Россияси томонидан аҳолининг Туркистонга кўчирилиш сиёсати ва унинг оқибатлари" мавзуидаги докторлик ишимни якунлаш арафасидаман. 1867-1917 йилларни қамраб олган бу ишимни бундан ўн йил олдин ёқлаш у ёқда турсин, ҳаттоки, бу ҳақда ўйлаб ҳам бўлмаслиги ҳар биримизга аён, албатта.

Демак, айтишим мумкинки, мустақиллик менга ўз тарихим билан, Ватаним, Миллатим тарихи билан танишиш, уни халқимга очиқ-ошкора етказиш имконини берди. Юртдан, Ватандан, Миллатдан, Юртбошимдан фахрланиш, ғурурланиш, имкониятини берди. Уларга содиқ фарзанд бўлиш, уларнинг ишончини оқлаш, фарзандларимни боболарим руҳида тарбиялашни ўргатди.

Дарвоқе, ўғлим Жамшид ҳам тарихга қизиқади. Бу йил Самарқанд Давлат университетининг тарих факультетига ўқишга кирди. Баъзан унинг тарих ҳақидаги фикрларини эшитиб ҳавасим келади. Қани энди бундан йигирма йил олдин мен ҳам шундай фикрлаганимда эди, деб ўйлайман. У бугун бемалол мен билан Ўзбекистон тарихи ҳақида ҳам, дунё тарихи хусусида ҳам баҳслаша олади. Унинг бахти истиқлол йилларида илм олганида. Унинг бахти ҳуқуқий демократик давлатда камол топаётганида. Унинг бахти Ислом Каримовдай меҳрибон Йўлбошчи мамлакатдаги миллион-миллион ёшлар менинг фарзандларимдир, деб ғамхўрлик кўрсатаётган замонда тарбияланаётганида. Унинг бахти "миллатимнинг тарихи, менинг тарихимдир" деб баралла айтиш мумкин бўлган замонда яшаётганида. Демакки, ўзининг кимлигини, ота-боболарининг кимлигини, нима учун яшаётганлиги ва ишлаётганлигини англаб, тушуниб етганлигидадир. Бу нафақат Жамшиднинг, балки бутун Ўзбекистонда яшаётган ёш авлоднинг ҳам бахтидир. Зеро, ўзининг кимлигини англаган инсонгина, мамлакатнинг порлоқ эртаси учун курашиб яшай олади.

Шокир ҒАФФОРОВ,
тарих фанлари номзоди

Ислом КАРИМОВ:
Ватан равнақи, юрт тинчлиги, халқ фаровонлиги энг улуғ бойлигимиздир.

ЭГАСИ БОР ЮРТНИНГ, ЭРТАСИ БОР

БУГУН инсоният янги аср бўсағасида турган бир пайтда, ҳар бир шахснинг ўзига берадиган саволи бўлмоғи лозим. Бу савол "Кеча биз ким эдик, бугун ким бўлдик ва эртага ким бўламиз?" Айнан мана шу саволлар инъикосида эса инсоннинг "мени" пайдо бўлади.

ХЎШ, МЕН КИММАН?!

Бир сўз билан айтганда, мустақил юртнинг эркин фуқароси. Лекин Ўзбекистонда яшаётган барча кишилар ҳам шу мақомга эгадирлар.

УНДА МЕН КИММАН?!

Менинг ўзимни бор бўй-бастим билан намоён этадиган "меним" борми?

Назаримда, биз бироз мақтончоқроққа ўхшаймиз. Ўтган улуғ аждодларимиз, фозилу донишларимизнинг қолдирган бой мероси, илму салоҳиятлари билан мақтанишга ўрганиб қолганмиз.

Тўғри, биз буюк даҳоларнинг бутун-бутун қитъаларни кашф этган, ўз ақл чироғи билан илк бор денгиз ортини ёритган Абу Райҳон Беруний, дунёнинг ярмини бир қўрғонга жамлаган соҳибқирон Амир Темур, тиғ етмаган жойларни қалам билан забт этган ҳазрат Навоийлар авлодимиз. Бу билан ҳар қанча фахр этсак арзийди. Лекин мен ўзим ана шундай улуғ боболаримга муносибманми? Бу улкан салафлар олдида қай амалларим билан ҳисоб бераман? Шу ва шу каби саволлар менга тинчлик бермайди.

Умуман, менинг мана шу юртга лойиқлигим нимада намоён бўлади? Менимча, бу, энг аввало, киндик қоним тўкилган муқаддас заминга содиқлик, танти ва беғубор халқимга қиладиган беминнат хизматим ва истиқлолимизнинг йўлчи юлдузи Юртбошимизга қанот бўлишимда намоён бўлади, деб ўйлайман.

Ахир, қанчалар муқаддас жонлар, минглаб шаҳидлар қони эвазига берилган ҳуррият шабодалари, яъни мустақиллик менга нима берди, дея савол беришнинг ўзи ўринсиз?! Чунки, чанқаган одамга сув тутмоқ энг улуғ савоблардан ҳисобланади. Биз ҳам эркинлик булоғидан қониб-қониб баҳраманд бўлмоқдамиз. Шунинг ўзи энг улуғ неъмат-ку! Фақат булоқ сувини саҳрога, беҳудага сарф этмоқдек гуноҳдан сақланиш лозим.

Бугун тенгдошларимнинг ер юзининг турли бурчакларида миллатимиз равнақи учун илм олаётганлари, юртимиз шон-шуҳрати дея беллашаётганлари ва байроғимизни янаям юксакларга кўтаришаётгани ғурурлантириб юборади мени. Худди мана шу Ўзбекистон ёшлари, мана шу "биз", мана шунинг ўзи "мен" эмасми?! Юртбошимиз "Ўзбекистонда яшаётган миллион-миллион ёшлар менинг фарзандларим!" деганларида нақадар тўлқинланиб, ўзгача ишонч, фахр туйғуларини ҳис қилгандим.

Биз эркини қўлдан бермайдиган, эртаси бор юртнинг фарзандларимиз!

БИЗ ШУ ЮРТНИНГ ЭГАСИМИЗ!

Эгаси бор юртнинг эса эртаси бордир! Зеро, ҳофиз куйлаганидай:

Очсанг тарихларнинг
китобларини,
Қанча карвонларнинг
эртаги бордир.
Тингла, доноларнинг
хитобларини,
Эгаси бор юртнинг
эртаси бордир.

Бунда ой, куёшдан
чеҳралар олган,
Ўғил ҳам, қизларнинг
эркаси бордир.
Ҳар айтган сўзидан
Ватан туғилган,
Эгаси бор юртнинг
эртаси бордир!

Хуршид РЎЗИЕВ,
Ўзбекистон Миллий университети талабаси

«Yosh tadbirkor — yoshlar qanoti» tanloviga

АЖДОДЛАР АНЪАНАСИНИ "БУЗГАН" ҚИЗ

Мен бир ёш тадбиркор аёлни биламан. Уни кўпдан бери кузатаман. "Синчалак"дай ушоққина бу қиз шунча шижоатни кичкинагина жуссасига қандай сиғдирар экан, деб ўйлайман.

УШБУ ҳикоямиз ёш тадбиркор – Бекобод шаҳар "Тадбиркор аёл" уюшмаси ва "Тадбиркор аёл" ўқув ишлаб чиқариш маркази раҳбари Кимёхон Ҳамидова ҳақида.

Кимёхон айни 28 ёшда. Тадбиркор бўлиш иштиёқи унинг дилида бундан тўрт йил олдин уйғонган. 1996 йил Бекобод тиббиёт билим юртини тамомлаганига қарамай, бозорда тадбиркорлик билан шуғулланиб юрди. Унда ёғ-мой ишлаб чиқарадиган кичик корхона тузиш истаги бор эди. Бу хоҳишини адаси Боймирза ака эшитиб, "Қўй қизим, аждодларимиз орасида иш[illegible] чиқмаган", - деб уни ниятидан қайтаришга уринди. Аммо Кимёхон бу фикридан қайтмади, тадбиркорлик ишқида ёниб, изланди, натижада унинг тиним билмас изланишлари, интилишлари туфайли "Тадбиркор аёл" ўқув ишлаб чиқариш маркази очилиб, унга раҳбар этиб тайинланди. Мен Кимёхондан "Бу марказни очишингиздан мақсад нима?" деб сўраганимда, у "Ёшлар ва хотин-қизларни замонавий касб-ҳунарга йўналтириш", - деб жавоб берди. Ҳозир ҳар бир ёш ўз мутахассислигини пухта билишдан ташқари инглиз тили ҳамда компьютерда ишлашни билиши ҳам зарур. Айниқса, иқтисодиёт, банк соҳасида хизмат қилаётган ёшларга бу жуда муҳимдир.

Кимёхон ўз аҳдида қатъий турди ва мақсади йўлида ҳар қандай қийинчиликка бардош берди. Марказни янги очган пайтлари бор-йўғи икки хонали бинода иш бошлади, ҳар хил шароитларда ишлашига тўғри келди. Масалан, мактаб компьютерини ижарага олди, қандолатчилик курсини "Меҳмонхона" қошида очди. Кимёхон раҳбарлигида саккиз нафар ходим бўлиб, улар ёшларга компьютер саводхонлиги, замонавий бухгалтерия ҳисобчиси, инглиз тили ва лотин алифбоси ўқитувчиси, қандолатчи ошпаз, радио ва телевизорларни таъмирлаш ва сартарош, пардозчи, эркак ва аёллар кийимлари устаси каби курсларда таълим бермоқдалар. Шу кунга қадар 200 нафар ёш юқоридаги курсларда таълим олди. Марказда 1999 йил якунига қадар 890000 сўм даромад олинган бўлса, 2000 йил 9 ой якунига қадар соф даромад 2 млн. сўмдан ошди. Келгусида яна миллий урф-одатларимизга хос каштачилик ва зардўзлик каби курслар очиб, кенгайтириш нияти бор. Марказ корхона ва ташкилотлар билан ҳамкорликда ҳам фаолият кўрсатди. Чунончи, Ички ишлар бўлими, "Цемкомбинат", ишчи-хизматчиларнинг лотин алифбосидан саводларини чиқарди. Янги бинога кўчиб ўтиб, тўртта тикув машинаси сотиб олди. Келажакда "Бизнес Фонд" орқали замонавий PFAF-ZINGER тикув машиналари сотиб олиб, ўқув курсларини битираётган қизлар учун янги иш жойлари тузиб, тикув маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган ҳамда қандолатчилик цехи очиш ниятида.

Шаҳардаги "Тадбиркор аёл" уюшмаси ёш тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш, улар ўзларини тиклаб олгунларига қадар ёрдам бериш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш соҳасида ҳукумат қарорлари ва янгиликлардан огоҳ қилиб туриш замирида тузилган. Шу кунгача хотин-қизлар қўмитаси билан ҳамкорликда тадбиркорликни ривожлантириш, янги иш жойларини яратиш борасида анча ишлар қилинди. Натижада, тадбиркор аёллар сони – шаҳарда 25 нафарга етиб, улар раҳбарлигида кичик хусусий корхоналар сони 12 тага етди.

Кимёхон нафақат раҳбар, балки хонадонида жонкуяр бека ва меҳрибон онадир. У тунлари бошқа аёллар каби бешик тебратиб, алла айтади. Юрагида чинакам шарқона оилани шакллантириш, шу хонадоннинг маъсума гули – қизчасини ширин каломли, пок қалбли қилиб вояга етказишдек тоза нияти бор.

Н.НУРМАТОВА,
Бекобод шаҳри

Tashabbusga keng yo'l

ЎТЮРАК ЁШЛАР

ҲЕЧ нарса ўз-ўзидан пайдо бўлмайди. Мўътабар Тожибоевани жасоратга чоғлаган, бозиллама ҳарорати билан вужудини куйдирмоққа бошлаган қўр вулқон бўлиб ташқарига отилиб чиққанига гарчанд ҳали ҳеч қанча вақт ўтмаган эса-да, унинг овозаси аллақачон «Зуҳро» маҳалласидан анча олисларга ҳам етиб борганлиги рост.

— Муҳтарам Президентимизнинг матбуот ходимлари билан суҳбатда, қани энди, шу жамиятимизнинг тараққиёти учун тўсқинлик қилаётган иллатларга қарши дадил кураша оладиган ўтюракли фуқароларимиз отилиб чиқишса эди, мен ҳам енгил тортган бўлардим, деган мазмундаги сўзларини эшитдиму ҳаловатим йўқолди, — дейди у. — Дарҳол ном ҳам топила қолди: «Ўтюраклар клуби». Биз жамиятимизда учрайдиган ҳар қандай иллатга қарши курашамиз, — деган сўзлар фаолиятимиз шиорига айланди.

Беш қўл баробар эмас. Меҳнаткаш, билимга чанқоқ, бир ҳунарнинг бошини тутиб, рўзғор қиламан, бола-чақа боқаман, дея яхши ниятларни дилига жо этганлар билан бир қаторда енгилнинг остидан, оғирнинг устидан юриб ёҳуд ўтганнинг ўроғини, кетганнинг кетмонини олиб яшашга одатланган, ўз шахсий манфаати йўлида энг муқаддас эзгуликларни ҳам топташдан тоймайдиганлар борки, улар ўсимлик танасига ёпишган зарпечак каби вақтида юлиб ташланмаса, кўзи мошдек очиб қўйилмаса бўлмайди. Лекин бу айтишга осон. Уларнинг мушугини «пишт» деб ҳайдаш учун ҳам бир қоп юрак керак. Маҳалла — тарбия ўчоғи. Бордию у фаолиятсизлик қилса-чи? «Ўтюраклар клуби» енг шимариб ишга тушган илк кунларданоқ кўп қаватли битта уйда 23 та бўш хонадон борлиги ва 66 нафар меҳнатга лаёқатли, аммо турли сабабларга кўра бекор юрган фуқаролар аниқланди. Кўққисдан пайдо бўлган аллақандай «Ўтюраклар» табиийки, «Сен менга тегма, мен сенга» қабилидаги ҳаёт тарзини мўмай даромад манбаига айлантириб олган айрим кимсаларга ёқмади. Дарҳол иғво ва туҳматдан иборат арзнома битилиб, боши оққан томонга «юмалатиб» юборилди.

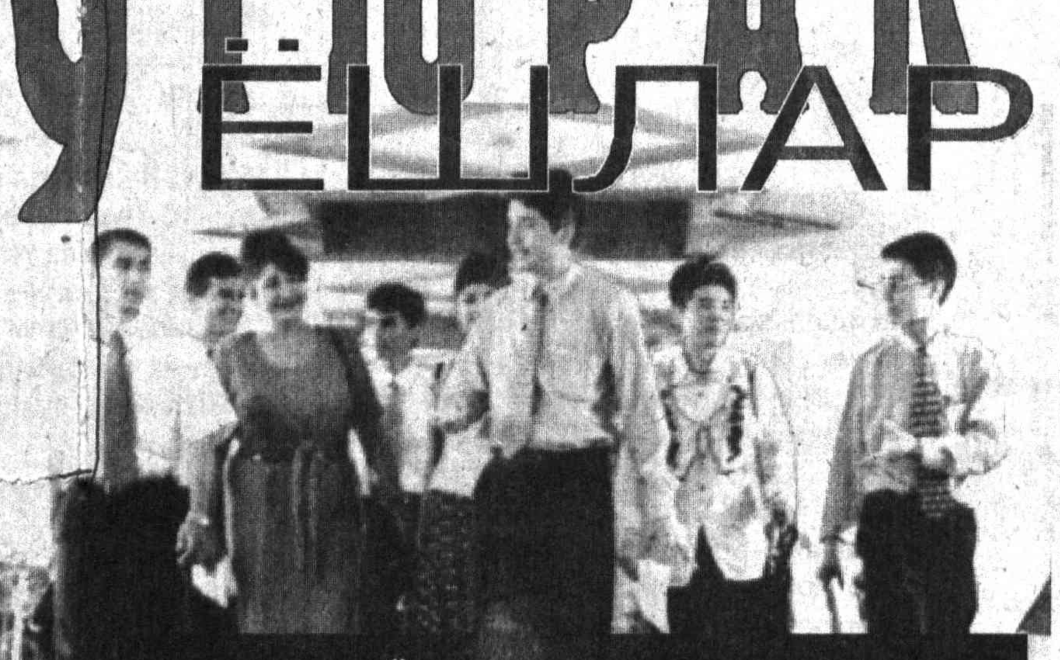

Марғилонда «Ўтюраклар клуби» иш бошлади

Эл оғзига элак тутиб бўлмайди. Дув-дув гап тарқалди: «Ўтюраклар» деганларининг ўзи хамири кўпчимаганлардан экан. Яқинда биттама-битта жазосини беришармиш... Дарҳақиқат, кўп ўтмай ариза юзасидан шаҳар ички ишлар бўлими ва яна бир қанча мутасадди ташкилотлар масъул вакиллари иштирокида йиғилиш ўтказилди. Фақат ...«Ўтюраклар» каттасининг томошасини кўришга келган айрим кимсалар ушбу йиғин айнан М. Тожибоеванинг қатъий талаби билан ўтказилаётганлигини эшитиб, омад уларга чап берганлигини пайқашди. Лекин энди вақт ўтган, сўнгги пушаймондан фойда йўқ эди. Боз устига «Ўтюраклар клуби» раҳбари сўз олиб, масалани кўндаланг қўйди.

— Хат аввалбошданоқ клубимиз саъй-ҳаракатларини чиппакка чиқариш мақсадини кўзлаб ёзилган, — деди у. — Фақат бир нарсани илтимос қиламан. Мана шу хат махсус комиссия орқали обдон ўрганилса ва унга имзо чеккан кишиларнинг ижтимоий аҳволи, бугунги кундаги машғулоти, даромад манбаи сўраб-суриштирилса...

Шундан кейинги манзарани чизишга қалам ожиз. Кўз олиб қочишлар, хижолатомуз томоқ қиришлар, манглайга сизиб чиққан реза-реза терларга рўмолча босишлар. Шу куниёқ имзо чекканлардан 4 киши Мўътабархондан узр сўради. Эртаси яна келишди. У уларнинг баҳоналарига кўпда эътибор қилмади, унинг учун клуб фаолиятини ёмонотлиққа чиқаришга жазм этганларнинг дами ичига тушиб кетганлиги муҳимроқ эди. Ҳадемай маҳалла аҳли «Ўтюрак»ларнинг нималарга қодирлигини амалда кўрдилар. «Зуҳро» маҳалласида юзага келган вазият ва уни яхши томонга ўнглаш юзасидан «Ўтюраклар клуби» раҳбарининг вилоят прокурори номига йўллаган мурожаатномаси кутилганидан ҳам самарали бўлиб чиқди.

Уч кун давомида маҳалла ҳудудида «тозалаш» тадбири ўтказилди. Гарчанд у расман жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликнинг олдини олиш мақсадида, дея юритилса-да, аслида номақбул «ўйин»лар ишқибозларини жиддий огоҳлантириш, яна ҳам тўғрироғи иллат илдизига томир отмай жойида болта уриш учун ҳам керак эди. Тадбирга ИИБнинг барча бўлинмалари, шаҳар наркология диспансери, руҳий диспансер, ижтимоий таъминот ходимлари, қўйингки, молия, солиқ, газлаштириш, электрлаштириш, ҳатто ичимлик сувлари таъминоти, санитария давлат назорати идоралари вакилларигача жалб этилди. Хуллас, кўпчилик наздида аввалига уйдаги гапни кўчага олиб чиқишдек туюлган қуйидаги ташаббус айнан уларнинг манфаатига хизмат қилиши маълум бўлиб қолди. Бу, табиийки, «Ўтюраклар клуби» нуфузини оширди.

Айниқса, маҳалла фуқаролар йиғинида ўтказилган «Меҳнат ярмаркаси» одамларга маъқул бўлди. Шу куни мурожаат қилган 151 фуқаронинг 94 нафари меҳнат бўлими томонидан ишсиз, деб рўйхатга олинди ва булардан 42 нафари бевосита ярмарканинг ўзида ишга жойлаштирилди, яна бир қанча кишига шаҳардаги бошқа корхоналарга йўлланма берилди.

Бугина эмас. Ушбу тадбир ўтказилган кунларда маҳаллада яшовчи 453 нафар пенсионерга бунгача бироз ушланиб қолган 2 миллион 230 минг сўмдан зиёд нафақа пуллари тўлиқ тўланди. Қарияларнинг ихлос ила дуога қўл очганларини бир кўрсангиз эди!

Айшахон Алимова, Наргиза Ҳамидова, Мавлуда Баратова, Розахон Абдуллаева, Ёқутхон Ҳусанова... Клуб фаоллари сони тобора ортиб бормоқда. Ҳар бир уй, кўча, маҳаллани қўрғонга айлантириш хусусидаги даъват замирида тўрт-беш пахса девор ортига бекиниб олиш эмас, билъакс, қўрғон ташқарисида туриб уни ҳар томонлама муҳофаза қилишаётганлигини одамлар тушуниб етишди.

Агар бугун қўшнингнинг ўғли нашавандликка мойиллик билдирса, англаки, эртага сенинг фарзандларинг ҳаётига ҳам хатар туғилмоқда. Огоҳ бўл, ҳар неки бало-қазо бўлса, олдини ол. Дарвоқе, жамиятда учраб турадиган муаммоларнинг ҳаммасини бўлмаса-да, аксариятини айнан шу ўзинг яшаб турган маҳалла аҳли ёрдамида илдиз отиб урчиб кетишига йўл қўймай ҳал қилиш мумкин. Шу ва шунга ўхшаш фикрларни одамлар онгига етказишни исташади ўтюраклар.

— Биз энди йўлга чиқдик, — дейди уларнинг раҳбари мушоҳадага берилиб. — Ирмоқлар туташиб улкан дарё ҳосил қилганидек, бизнинг ҳам эзгу ниятимиз уммон сингари кенг ва азиз юртимиз томирларида ҳаётбахш қон бўлиб оқади.

Зайниддин РИХСИЕВ,
журналист

Ochiqchasiga gaplashaylik

КЎП ГАПДАН ОЗ ИШ АФЗАЛ

"Камолот" жамғармасининг Сирдарё вилоят бўлими раиси вазифасини бажарувчи Шуҳрат Муҳаммедов билан суҳбат

– КЕЛАЖАК ёшларники. Ёшларга берилган бу нисбатдан катталар бироз чўчийди. Сизнингча, бугунги ёшлар зиммасига юклатилган масъулият уларга оғирлик қилмасмикан?

– Аксинча, бугуннинг ёшларида шижоат, юртга садоқат, ота-онага муҳаббат бор. Қалбида эзгу ниятлари жўш ураётган ёшларга ҳамманинг ҳаваси келади. Тўғри, баъзан кўча-кўйда катталарнинг "ёшлар бетгачопар бўлиб ўсяпти", деган сўзларини эшитиб қоламиз. Бундан нолиш эмас, фахрланишимиз керак. Улар ўз фикрлари, ғоялари билан ташаббус кўрсатяпти, баҳсга киришяпти. Демак, миллат тақдирига улар бефарқ эмас. Уларга ишониш керак.

– Вилоят "Камолот" жамғармасида ёшлар билан ишлаш жараёни қандай кечяпти?

– Вилоятимизда аҳолининг 350 мингдан кўпроғини ёшлар ташкил қилади. Улар билан ишлашнинг ўзи бир бахт. Жамғармамиз кўпчилигини ёш ходимлар ташкил қилади. Шунданми, вилоятимиз ёшлари билан ишлаш, ҳамсуҳбат, ҳамфикр бўлиш бизга осон кечади. Қишлоқ ва шаҳар ёшлари ўртасида мусобақалар уюштиряпмиз. Бу эса ёшлар ўртасидаги ўзаро дўстликни мустаҳкамлайди.

– Айни пайтда вилоят ёшлар ташкилотида қандай муаммолар мавжуд?

– Ёшлар орасига чуқурроқ кириб борганимиз сари уларнинг муаммоларига дуч келамиз. Ишсизликнинг келиб чиқиши бизни қаттиқ ташвишлантиряпти. Бироқ қўл қовуштириб ўтирганимиз йўқ. Меҳнат ярмаркалари ташкил қилинди, мингга яқин ёшлар доимий ишга жойлаштирилди.

– "Камолот" ёшларга қандай имкониятлар яратяпти?

– Тўғри, бу имкониятнинг қай даражада эканлигига боғлиқ. Мисол учун баъзи туманларимиздан олий ўқув юртларида таҳсил олаётган талабаларни моддий рағбатлантириш, уларни билим олишга бўлган эхтиёжини кучайтириш мақсадида "Камолот" стипендияларини таъсис этдик. Бир сўз билан айтганда уларга шундай имкониятлар яратилганки, фақат изланса, юракда озгина шижоат бўлса бас.

– Иш бор жойда камчилик бўлиши табиий. Уларни бартараф этиш, янги режа асосида ишлашнинг фурсати етди, назаримда...

– Дарҳақиқат, ютуқлар ўзимизники. Камчиликларни бартараф этиш эса жамғармамиз ходимларининг асосий мақсади. Олдимизга қўйилган вазифалар талайгина. Уларни бажариш учун масъуллигимизни ҳар доим, ҳар дақиқада ҳис қиламиз.

"Ишламаган тишлайди, ўрган студент", деган эди кинокомедия қаҳрамони. Бу ибора ўз қизиқарлилиги билан эмас, балки ўша даврнинг руҳига анчагина мос келиши туфайли кимларнингдир доимий шиорига айланган эди. Бизнинг жамиятда бу иборанинг энди таъсири ўтмайди. Ишлаган тишлайди, яъни ким ҳаракат қилса, унга омад кулиб боқади. Суҳбатдошим ёш бўлишига қарамай, тиниб-тинчимайдиган раҳбарлардан. "Кўп гапдан оз иш афзал", дейди у суҳбатимизнинг якунида. Тўғри, ишлаш керак. Қанча муваффақиятга эришсак, меҳнатимизнинг маҳсули шунча кўпаяди...

"Туркистон" мухбири
Зиёда АШУРОВА
суҳбатлашди

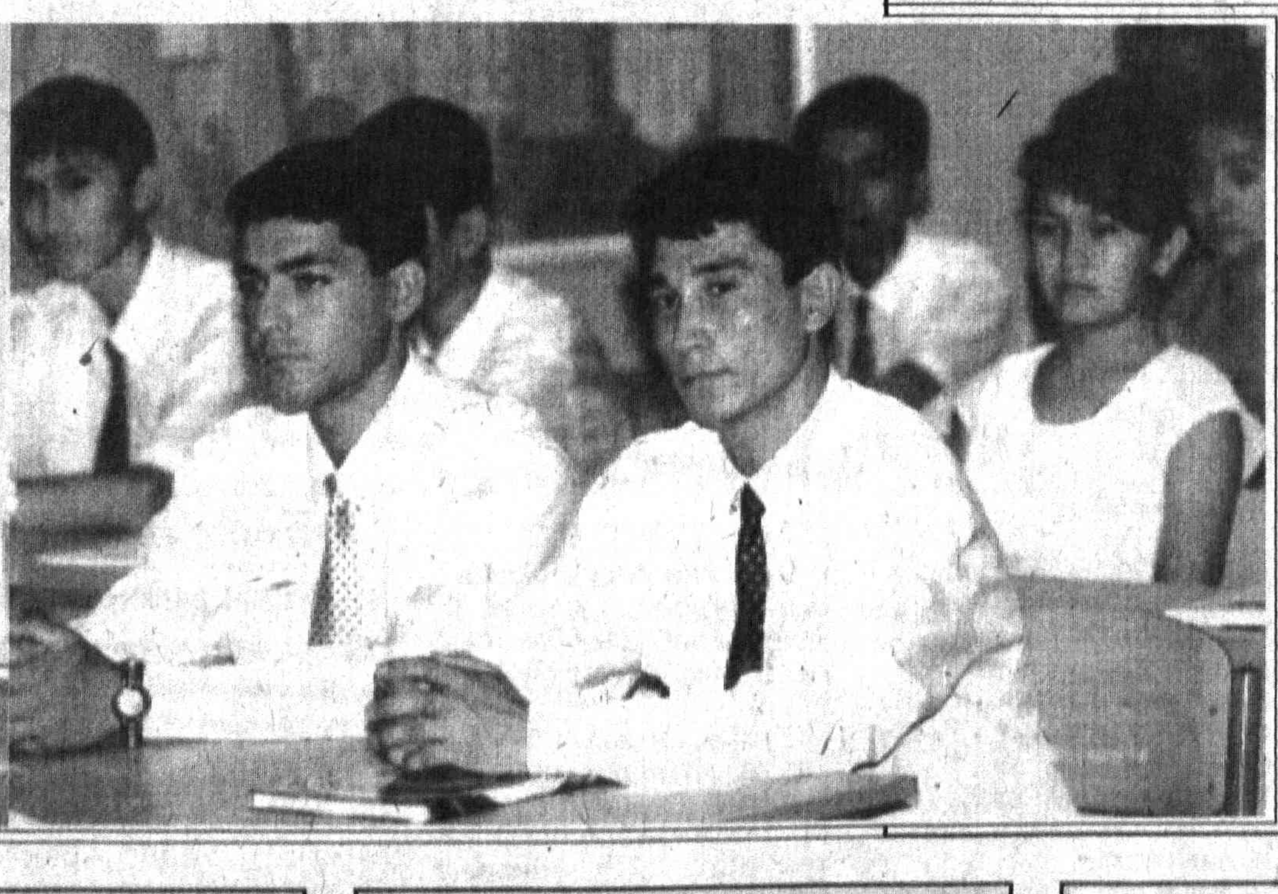

«ҲАҚИҚАТДАН КЎЗ ЮМИБ БЎЛМАЙДИ»

1

— ФЕРМЕР ҳақида мақола ёзиб нима қиласиз, бошқа бир мавзу бор —журналист бўлсангиз, ана шу ҳақда ёзинг! - деб қолди фермер танишларимдан бири.

— Нима гап, қандай мавзу?

— Вилоятдаги баъзи мактабларда ҳатто исмини ёзолмайдиган ўқувчилар бор...

— Наҳотки?

— Ҳақиқатдан кўз юмиб бўлмайди.

... "Сурхон" фермер хўжаликлари уюшмаси ҳудудида жойлашган 39-мактаб биносига яқинлашганимда беихтиёр тўхтаб қолдим.

Ўқувчилар стадион йўқлиги учун жисмоний тарбия дарсида бир жойда гавжум бўлиб гурунглашаётган экан.

— Директор қаерда?

— Ҳу анави телпакли одам...

Ҳақиқатдан ҳам, телпагини кўзигача бостириб, қалин кийиниб олган киши биз тарафга келаётган эди.

Хонасига қараб юрдик. Эшигида ҳатто "Директор" деган ёзув ҳам йўқ экан.

Ўзини Хуррам Алланазаров дея таништирган директорнинг хонасида ярим соат ўтириб, совуқдан қалтираб қолдик.

— Электр печкам бор, ремонтга берган эдим, - деди директор уялгандек.

— Биз-ку катта одамлармиз, ўқувчиларнинг аҳволи тузукми?

2

— Йўқ, айрим синфхоналарда печкаларни ёқа олмадик. Мактабимиздан бир чақирим нарида табиий газ бор. Уни ўтказиб берадиган мард топилмаётир.

— Нега мактаб таъмирланмаган?

— Оталиқ ташкилотимиз Тўранов номли фермер хўжалиги бизга бу йил кўмак бергиси келмади.

Синфхоналарни кўздан кечирдик. Баъзиларининг эшиклари синиб, қийшайиб қолган. Синфхоналар деворларидаги ўйиқларни кўриб кўнгил хира бўлади.

Хуррам Алланазаров ва ўқитувчилар билан гурунгимиз анча чўзилди.

— Синфхоналар етишмайди. Ҳатто иккинчи сменада ҳам 118 нафар бола ўқияпти, - деди муаллимлардан бири.

7-синфга дарс ўтилаётган рус тили хонасига кирдик. Муаллим Нормат Дўстматов зорланиб шундай деди:

— Ўқувчилар кўп. Биология хонаси эса тор. Шу сабабли зоология дарсини рус тили хонасида ўтишга мажбур бўляпмиз.

Синфхоналарни кўздан кечирдик. Ниҳоятда ифлос.

3

— Кечирасиз, сал тартибсизроқ, болалар писта чақиб ташлабди, - деди Ҳанифа исмли муаллима ерга қараб.

9-синфда одобнома дарси ўтилаётган экан. Директор ўқувчиларга қараб:

— Кимнинг дарслиги бўлмаса, ўрнидан турсин, - деди.

Синфда атиги тўққиз ўқувчи бор экан. Ҳаммаси худди келишиб олгандек бараварига ўрнидан туришди.

— Ҳа, бу муаммо бизни қийнаяпти, - деди муаллим бош чайқаб.

11-синфда инглиз тили дарси кетаётган экан. Термиз Давлат университетининг педагогика факультетини битирган Элмурод Абдуқаюмов инглиз тилидан дарс ўтаяпти.

— Ўқувчиларнинг билими қалай? Инглиз тилида ҳеч бўлмаса исм-фамилиясини ёза олишадими?

— Билими ёмон бўлмаса керак, - деди директор негадир ўзи ҳам ишонмай.

— Қани, бир савол бериб кўринг-чи...

Директор болаларга қарата шундай деди:

4

— "Мен ўн биринчи синфда ўқийман" деган гапни ким инглиз тилида айта олади?

Бирор ўқувчидан садо чиқмади. Синфхонада ўтирган болалар наҳотки саводсиз бўлишса?

Директор уятдан қизариб кетди. Хуррам Алланазаров асли ўзбек тили ва адабиёти фанидан дарс ўтар экан. Шу сабабли ўқувчиларга яна шундай савол билан мурожаат қилди:

— "Мен Тошкентга бормоқчи эдим, афсуски поезд бўлмай қолди" гапини ким морфологик ва синтактик жиҳатдан таҳлил қила олади?

Ўқувчилар бу саволга ҳам жавоб бера олмадилар.

Директор уялганидан бошини кўтара олмай қолди. Муаллим ердан кўзини узолмас эди.

Нима ҳам дер эдик. Айрим синфларда олий ўқув юртининг география факультетини битирган киши биология ёки ботаникадан дарс ўтаётган экан. Баъзи синфларга эса Денов педагогика билим юртининг бошланғич таълим факультетини тугаллаган киши она тили ва адабиётидан сабоқ бераётганлигини кўрдик.

Шундай бўлгач... ўқувчиларнинг билими пастлигини кечириш мумкиндир балки.

5

...Oynadan o'pkalama

— Аҳволимиз яхши эмас, - деди директор тутақиб. — Жарқўрғон туман ҳокими кейинги беш-олти йилда икки-уч марта алмашди. Уларнинг ҳаммасига мактаб ер участкаси ва стадион масаласида бир неча бор ёзма равишда мурожаат қилганмиз. Агар бизга эллик сотих ер участкаси беришса, молиявий жиҳатдан ўзимизни ўнглаб олар эдик. Мана, мактабимизни кўриб турибсиз, қаттиқроқ шамол турса, қулаб тушадиган даражада, дарсликлар етишмайди...

Мактабдан қайтар эканман, таниш фермернинг гапини эсладим: "Айрим болалар исмини ёзолмайди, лекин дарслар ўтилади".

Наҳотки, аҳвол шунчалик ташвишли? Эҳтимол, юқоридаги бир қатор нуқсонларни бартараф қилиш учун шароитни яхшилаш, билимли ўқитувчиларни жалб қилиш, талабчанликни кучайтириш лозимдир? Туман ҳокимининг биринчи муовини (айни пайтда туманга янги ҳоким тайинланмаган) Норбой Шомуродов мактабнинг аҳволидан хабар олишга вақт топа олмаётир. Балки вилоят халқ таълими бошқармаси бошлиғи Саодат Иноятова ҳамда Республика Халқ таълими вазирлиги раҳбарлари бу ноxуш аҳволни яхшилаш чорасини кўришар?

Жовли ХУШБОҚОВ,
"Туркистон" мухбири

«ЭЙ, ОТАШ ЗАМИНДАН ЯРАЛГАН ДИЁР... ТОЛЕИМГА БИТГАН ҚАШҚАДАРЁСАН!»

Суҳбатдошимиз Абдураҳмат Боймуродов Тошкент Халқ хўжалиги институтини, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академиясини тугатган. Ҳозирда Республика Марказий банки Қашқадарё вилоят бошқармаси раиси вазифасида ишламоқда

— БОЗОР сиёсати ёш тадбиркорларга, кичик ва ўрта бизнесга кенг йўл очди. Ёш тадбиркор меҳнат қилса ўзининг ҳам, аҳолининг ҳам косасини оқартириши мумкин эканлигини англаб етди. Шу маънода вилоят банклари ёш тадбиркорларга қандай амалий ёрдам кўрсатаяпти?

— Бугунги кунда эндигина иш бошлаётган тадбиркорларга молиявий

ЁШ ТАДБИРКОРГА МАДАДКОР БАНК

ёрдам бериш, хусусан кичик кредитлар ажратиш тизимини яратиш барча банклар учун муҳим аҳамият касб этмоқда.

Марказий банк вилоят бошқармасининг тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш бўйича банк тизимидаги ишлар мониторинги ва таҳлили шўъбасида барча муаммоларни зудлик билан жойида ҳал этиш мақсадида ишонч телефонлари ишлаб турибди. Якка тартибдаги тадбиркор Т. Бекпўлатов, «Беккам ота» фермер хўжалиги раиси О. Беккамов, якка тартибдаги тадбиркор Д. Эрматова, «Эшбой ота» фирмаси бошлиғи Ш. Ражабов, «Алтай» фермер хўжалиги раҳбари М. Эшқобиловаларнинг йўллаган миннатдорлик мактублари янада фаолроқ ишлашга ундайди.

Вилоятимиздаги барча банклар тизимлари кредит сўраб мурожаат қилаётганларнинг бизнес режаларига алоҳида эътибор қаратишади. Сабаби, туманларда ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш, ёшларни иш билан таъминлаш, аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини қондириш, ишлаб чиқаришда экспорт салоҳиятини ошириш банкларнинг ҳам бош мақсадидир. Бундан ташқари, кундалик эҳтиёж моллари, уй-рўзғор анжомлари, саноат маҳсулотларининг ноёб турларини ривожлантиришга кредит ажратиш ҳам муҳим вазифамиз. Масалан, «Пахтабанк» Яккабоғ туман бўлими мижози «Адиба» фермер хўжалигига чорвачиликни ривожлантириш учун 8 миллион сўм миқдорида кредит ажратди. Фермер 15 та янги иш ўринлари яратишни, ўзида мавжуд сигирлардан 54 минг литр сут соғиб олишни, 11200 кг. мол гўшти ва 2040 кг. қўй гўшти етиштиришни зиммасига олган. «Асакабанк»нинг вилоят бўлими томонидан «Ойбек» ишлаб чиқариш ва савдо хусусий фирмасига консерва маҳсулотлари ишлаб чиқариш учун 9,5 миллион сўм кредит ажратилди. Фирма мавсум давомида 22,1 миллион сўм даромад олишни кўзда тутган. Мавжуд 8 та иш ўринлари кенгайиб 32 тага етди. ТИФ Миллий банки вилоят бўлими томонидан ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш мақсадида «Карбид» хусусий ишлаб чиқариш корхонасига ўтган йили 10 миллион сўм ажратилган эди. Ҳозирда бу корхонада пайвандлаш ишлари учун зарур бўлган карбид ишлаб чиқарилмоқда. У давлат стандартларига тўлиқ жавоб беради. Корхонада қўшимча 40 та иш ўринлари яратилганлиги ҳам қувонарли.

— Банклар фаолияти ўз инвестициясига эга бўлганда такомиллашади. Ишончли ҳамкорга айланади. Хориж сармоясини жалб этиш ишлари қай аҳволда?

— Албатта, бу соҳага ҳам алоҳида аҳамият берияпти. «Пахтабанк» вилоят бўлими Германиянинг «Nage ma» фирмаси KFW банки кредит линияси орқали 517 минг 355 немис маркасини Китоб туманидаги «Қиёт» фермер хўжалигига ажратди. Соатига бир тонна арпани қайта ишлайдиган ва қадоқлайдиган кичик завод ишга туширилди. Шунингдек, ТИФ Миллий банки вилоят бўлими Қарши "Термопласт" корхонасида полиэтилендан Д-50-250 мм.ли экструзион трубалар ишлаб чиқариш линиясини ўрнатиш мақсадида Германиянинг «Эрмафа» фирмаси ҳамкорлигида инвестиция лойиҳаси экспертизадан ўтказилиб, 1 миллион 879 минг 320 немис маркаси миқдорида кредит линияси очилди. Бунга ўхшаш мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Умуман, 2000 йил 1 октябргача вилоятда кичик ва ўрта бизнес билан шуғулланувчилар сони 11236 нафарни, фаолият кўрсатаётган корхоналар 10061 тани ташкил этди. 9 ой мобайнида кичик ва ўрта корхоналар томонидан 12100 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилган. Мазкур корхоналарда хизмат қилаётганлар сони 88,2 минг кишига етди. Уларнинг аксарияти ёшлардир.

Вилоятда якка тартибда фаолият юритаётган тадбиркорлар сони 12433 кишини ташкил этади. Ҳуқуқий мақомга эга бўлмаган деҳқон хўжаликлари сони эса 371670 тадир. Жорий йилнинг 9 ойида 19900 та янги иш ўринлари яратилди, шундан 10761 таси кичик ва ўрта бизнес субъектларига тўғри келади.

Юсуф ЖЎРАЕВ суҳбатлашди

Йўлинг қанча равон бўлса, сафаринг шунча унумли бўлади, деган гап бор. Агар Қашқадарёга йўлингиз тушса, қилган сафарингиздан мамнун бўлишингиз шубҳасиз. Албатта, йўлларнинг текис, қулай бўлиши замирида бир қанча фидойи кишиларнинг заҳмат ва меҳнатлари ётади. Қашқадарё "Автойўл" бирлашмаси бўлим бошлиғи Ҳусниддин Камолов бирлашма фаолияти ҳақида гапириб берди:

— БИРЛАШМАМИЗ вилоят ҳудудидан ўтувчи 3543 километр узунликдаги умумфойдаланув автомобиль йўллари учун хизмат кўрсатади.

Бирлашмамиз таркибида 24 та йўл хўжалиги мавжуд. Бу хўжаликларда ҳаммаси бўлиб 2328 киши меҳнат қилади. Шундан 570 нафари ёшлардир.

Ишга олинаётган ҳар бир ёш ходим "Ўзавтойўл" концернига қарашли Бухоро йўлчилар ўқув марказида ўз соҳаси бўйича ташкилот ҳисобидан малакаларини ошириб келмоқдалар. Улар малакали мутахассисларга бириктирилиб, ишни тўлиқ ўзлаштиргунларича тажрибали устозлар назоратида бўладилар. Жорий йилнинг ўтган даври мобайнида 50 нафар ёш ходим ана шундай тайёргарликдан ўтди.

Қай бир соҳа бўлмасин, шу соҳанинг тараққиёти учун аввало иш ўрнини тўғри ташкил этиш, ишчи ёки хизматчининг меҳнатини тўғри рағбатлантириш керак. Бизнинг бирлашмада бу борада ҳам талай ишлар амалга ошириляпти. Жумладан, юқорида айтиб ўтганимдек, 50 нафар ёш ходим малака ошириш курсларида ўқиб, янги касб эгаси бўлиб қайтди, 15 та ёш оилага икки ойлик иш ҳақи миқдорида моддий ёрдам кўрсатилди. Боқувчисини йўқотган 4 нафар ёш оила бирлашма томонидан озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминланди.

"Ўзавтойўл" концерни томонидан "Энг намунали йўл бўлими", "Энг намунали йўл бирлашмаси", "Энг намунали йўл хўжалиги", "Энг моҳир касб эгаси" каби кўрик-танловлар ўтказилди. Бир қарашда бу тадбирлар шунчаки бир танловдек туюлиши мумкин. Бироқ бундан пировард мақсад ёш йўлсозларда ўз касбига меҳр уйғотишдир.

Барно ХОЛТЎРАЕВА, Жўрабек АЛИЕВ ёзиб олишди

Oq ajalning qora qilmishi

"Нафс-балои жон" дейилади қадимий китобларда. У инсонни ўзининг қулига айлантиради, инсонийлик йўлидан оздиради

героин моддаси солинган полиэтилен пакет топилди. Маълум бўлишича, М.Музаффаров йўлга чиқишдан бир кун аввал ўз уйида ю...

Билет рақами	Ютуқнинг номи	Ютуқнинг баҳоси	Серия рақами	Билет рақами	Ютуқнинг номи	Ютуқнинг баҳоси
009*)	"Семурғ" телевизори	25000.00	006890	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	006892	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	006894	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	006909	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	006911	011*)	"Семурғ" телевизори	25000.00
002*)	ДЭУ" аудиомагнитофони	20000.00	006914	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Уй аптечкаси	2000.00	006917	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	006925	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	006950	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	006954	1-100	Инъекция тўплами	200.00
013*)	ДЭУ" аудиомагнитофони	20000.00	006979	001*)	ДЭУ" аудиомагнитофони	20000.00
1-100	Уй аптечкаси	2000.00	006981	048*)	ДЭУ" аудиомагнитофони	20000.00
013*)	"Семурғ" телевизори	25000.00	006983	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	006988	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007045	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007049	049	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007050	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007054	007*)	"Семурғ" телевизори	25000.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007063	038*)	"Семурғ" телевизори	25000.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007067	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007069	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Стол соати	3000.00	007073	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007089	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007091	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007095	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007119	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007121	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007129	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007163	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007170	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007173	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007185	039	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007192	1-100	Инъекция тўплами	200.00
062*)	"Семурғ" телевизори	25000.00	007197	1-100	Аудиокассеталар	300.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007199	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007201	099*)	"Тико" автомобили	1770000.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007212	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007213	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007214	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007229	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007231	017*)	"ДЭУ" телевизори	150000.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007234	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007240	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007251	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007259	1-100	Инъекция тўплами	200.00
081*)	"Семурғ" телевизори	25000.00	007264	052*)	ДЭУ" аудиомагнитофони	20000.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007265	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007278	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007293	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007306	1-100	Инъекция тўплами	200.00
054	Инъекция тўплами	200.00	007327	1-100	Инъекция тўплами	200.00
1-100	Инъекция тўплами	200.00	007334	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007335	067*)	"Семурғ" телевизори	25000.00
		200.00	007337	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007357	029*)	"ДЭУ" видеомагнитофони	100000.00
		200.00	007362	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007368	089*)	"ДЭУ" телевизори	150000.00
		200.00	007372	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007379	1-100	Уй аптечкаси	2000.00
		200.00	007380	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		150000.00	007385	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007391	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007402	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007405	055	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007422	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007424	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007433	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007441	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		2000.00	007445	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		25000.00	007451	058*)	ДЭУ" аудиомагнитофони	20000.00
		200.00	007469	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007475	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		20000.00	007478	061*)	"ДЭУ" телевизори	150000.00
		200.00	007485	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007486	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		20000.00	007513	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007526	039*)	"ДЭУ" телевизори	150000.00
		200.00	007527	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		25000.00	007530	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007532	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007533	1-100	Стол соати	3000.00
		200.00	007545	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		25000.00	007555	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		25000.00	007560	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007567	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007578	089	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007580	030*)	ДЭУ" аудиомагнитофони	20000.00
		2500.00	007591	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007601	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007604	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007607	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007610	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		25000.00	007612	063*)	"Семурғ" телевизори	25000.00
		20000.00	007613	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007616	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007619	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007623	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		25000.00	007625	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007641	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007643	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007647	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007648	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007650	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007651	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007660	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007667	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007673	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007700	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007708	1-100	Инъекция тўплами	200.00
		200.00	007723	1-100	Инъекция тўплами	200.00

полиэтилен пакетчалар... солинган героин модда... аниқланди ва чиқар... олинади. Бироқ у тергов ж... раёнида ўзини беҳуш с... бошлагач, қайта тибб... кўрикдан ўтказилади ва ... 19 дона ана шундай "ҳа... қилинмаган" полиэтилен ... кетлар борлиги маъл... бўлди. Яхши инсонлар ... ровларнинг жонини ом... сақлаб қолиш мақсадида ... ҳаётларини хавф ости... қўядилар. Бу оғуфуруш... эса ўз жонларини хавф ... тига қўйиб ажал уруғини ... чадилар. Ваҳоланки, Ўзб... кистон Республикаси В... зирлар Маҳкамаси ҳузур... даги наркотик моддалар... назорат қилиш бўйича Да... лат комиссиясининг қар... рига биноан 0,005 грам... ва ундан кўп вазнни та... кил қилган герои... гиёҳвандлик воситаси к... миқдор ҳисобланади. Ула... дан олинган 150 гр... яқин бу заҳри қотилла... манзилига етиб борга... яна қанчадан-қанча ки... ларнинг ҳаётига оғу со... ши, қабоҳатнинг гирдоб... ташлаши шубҳасиз эди.

Одамзод ҳаёт йўллариди... адашдими, бас, унинг ниҳ... яси кундай равшан. Усмо... Эргашев ҳам ўз йўлини жи... ноят кўчасига буради. Ш... йилнинг бошида у ўзига ўхшаган баъзи кимсалар билан ўзаро жиноий тил бириктириб, гиёҳвандлик моддасини Санкт-Петербург шаҳридаги ҳамтовоқларига олиб бориб сотиш ва унинг эвазига эса мўмай даромадга эга бўлишни режалаштиради. Ушбу жиноий гуруҳ аъзолари ака-ука Жабборовларга тегишли бўлган

...сияга бориб туришим ҳақида эшитиб келишган экан. Улар мендан яна қачон Россияга боришимни сўрашди. Мен уларга 3-4 ҳафтадан кейин бораман, дедим. Улар жўнаш куним аниқ бўлган пайтда яна келишди ва ўша куни соат 15-16 ларда 102 микрорайонда кутишларини айтишди. Келишилган пайтда, айтилган жойга борганимда, улар мени ...на бир нотаниш кимса ...илан кутиб туришган ...кан. Улар менга шу но...ниш кимса - Музаффар ...узаффаровни Ленин...адга олиб боришимни ...тишди.

...Тиббий кўрикдан ўтказил...да, Усмон Эргашевнинг ...озонидан ҳам бир дона

унинг шериклари ҳам ушланди. Маълум бўлишича, бу кимсалар аёлдан ушбу героин моддасини Россияга ўтказиб беришни илтимос қилишиб, "хизмат ҳаққи" учун 1000 (минг) АҚШ доллари тўлашга ваъда беришган экан.

Ҳар нарсадан азизу мукаррам бўлган инсоннинг соғлиги унинг учун катта бойликдир. Гиёҳванд моддаларни олиб ўтиш, тарқатиш сингари қабиҳ жиноятлар илдиз отмасдан қуритилиши лозим. Ўз соғлиғидан кечиб шу жиноятларга қўл урдими, эртага улар бундан-да даҳшатли жиноят қилишлари турган гап.

Шухрат ШАРОПОВ

"Туркистон" so'rovnomasi

1. Сизнинг фикрингизча, ёшларни бирлаштирувчи куч нима?
2. Ёшларни бирлаштириш учун қандай ишлар қилиниши лозим?

Соҳибжон ҚАҲҲОРОВ, ҳуқуқшунос.

1. Эътибор бериб қарасангиз, бугунги ёшларнинг фикрлаши, дунёқарашлари турлича. Албатта, фикрлар хилма-хиллиги бор жойдагина ривожланиш бўлади. Демак, биз фарзандларимизни фикрлашга, фикрлаганда ҳам, мустақил фикрлашга ўргатишимиз керак бўлади. Ҳурфикрли ёшларнинг бирлашуви, миллий тараққиёт йўлида жипслашуви ҳам осон кечади.

2. Бугун биз ўз дунёқарашига эга, ҳар бир соҳада ўз нуқтаи-назарини баён қила оладиган ёшларни тарбиялашимиз лозим.

Баҳодир ФАЙЗИЕВ, талаба:

1. Бирор бир мақсад йўлида ҳаммаслак бўлиб ҳаракат қилиш учун аввало ана шу фаолиятнинг самарасига ишонч зарур. Ишонч– ёшларни бирлаштирувчи асосий куч. Қолаверса, бизни шу азиз Ватанга, бунёдкор ва танти халқимизга, улуғ аждодларимиз ҳамда буюк келажагимизга бўлган мустаҳкам эътиқодимиз ҳам бирлаштириб туради.

2. Ёшларни бир мақсад йўлида бирлаштириш учун илгари сурилаётган ғоя хусусида айнан ёшларнинг фикрларини ўрганиб чиқиш зарур. Бугунги ёшларнинг эҳтиёжларини ўрганиб, мана шу эҳтиёжлардан келиб чиққан ҳолдагина уларни умуммиллий ғоялар остида бирлаштириш мумкин бўлади.

Босит ЙЎЛДОШЕВ тайёрлади

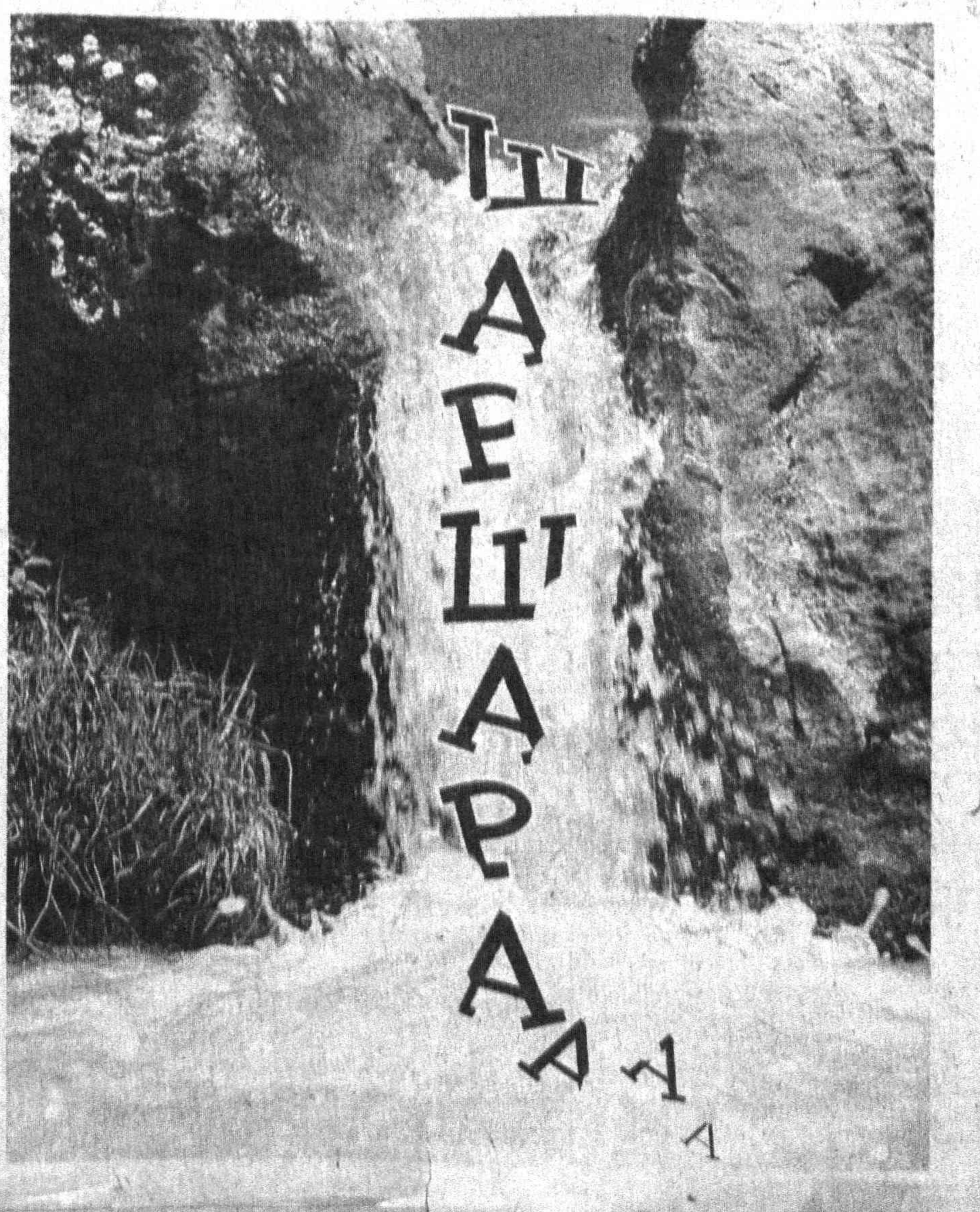

ФМТ-1

"Ўзбекистон почтаси" Давлат-Акционерлик компанияси

АБОНЕНТЛИК Газета 203 Нашр индекси

ТУРКИСТОН

Обуна сони

2001 йил учун (ойлар бўйича)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Қаерга (почта индекси) (манзилгоҳ)

Кимга (Фамилияси, исми ва отасининг исми)

ФМТ-1

Нашрга етказиш варақаси

Жойи

203 Нашр индекси

ТУРКИСТОН

Обунани янги манзилга юбориш | Баҳоси сўм | обуна сони
Баҳоси сўм

2001 йил учун (ойлар бўйича)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Қаерга (почта индекси) (манзилгоҳ)

Кимга

ҚЎШИҚ — ВАТАННИНГ БОҚИЙ ОВОЗИ

АЖДОДЛАР АНЪАНАСИНИ "БУЗГАН" ҚИЗ

Мен бир ёш тадбиркор аёлни биламан. Уни кўпдан бери кузатаман. "Синчалак"дай ушоққина бу қиз шунча шижоатни кичкинагина жуссасига қандай сиғдирар экан, деб ўйлайман.

УШБУ ҳикоямиз ёш тадбиркор – Бекобод шаҳар "Тадбиркор аёл" уюшмаси ва "Тадбиркор аёл" ўқув ишлаб чиқариш маркази раҳбари Кимёхон Ҳамидова ҳақида.

Кимёхон айни 28 ёшда. Тадбиркор бўлиш иштиёқи унинг дилида бундан тўрт йил олдин уйғонган. 1996 йил Бекобод тиббиёт билим юртини тамомлаганига қарамай, бозорда тадбиркорлик билан шуғулланиб юрди. Унда ёғ-мой ишлаб чиқарадиган кичик корхона тузиш истаги бор эди. Бу хоҳишини адаси Боймирза ака эшитиб, "Қўй қизим, аждодларимиз орасида ишбилармон чиқмаган", - деб уни ниятидан қайтаришга уринди. Аммо Кимёхон бу фикридан қайтмади, тадбиркорлик ишқида ёнди, изланди, натижада унинг тиним билмас изланишлари, интилишлари туфайли "Тадбиркор аёл" ўқув ишлаб чиқариш маркази очилиб, унга раҳбар этиб тайинланди. Мен Кимёхондан "Бу марказни очишингиздан мақсад нима?" деб сўраганимда, у "ёшлар ва хотин-қизларни замонавий касб-ҳунарга йўналтириш", - деб жавоб берди. Ҳозир ҳар бир ёш ўз мутахассислигини пухта билишдан ташқари инглиз тили ҳамда компьютерда ишлашни билиши ҳам зарур. Айниқса, иқтисодиёт, банк соҳасида хизмат қилаётган ёшларга бу жуда муҳимдир.

Кимёхон ўз аҳдида қатъиқ турди ва мақсади йўлида ҳар қандай қий...

урф-одатларимизга хос каштачилик ва зардўзлик каби курслар очиб, кенгайтириш нияти бор. Марказ корхона ва ташкилотлар билан ҳамкорликда ҳам фаолият кўрсатди. Чунончи, Ички ишлар бўлими, "Цемкомбинат", ишчи-хизматчиларнинг лотин алифбосидан саводларини чиқарди. Янги бинога кўчиб ўтиб, тўртта тикув машинаси сотиб олди. Келажакда "Бизнес Фонд" орқали замонавий PFAF-ZINGER тикув машиналари сотиб олиб, ўқув курсларини битираётган қизлар учун янги иш жойлари тузиб, тикув маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган ҳамда қандолатчилик цехи очиш ниятида.

Шаҳардаги "Тадбиркор аёл" уюшмаси ёш тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш, улар ўзларини тиклаб олгунларига қадар ёрдам бериш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш соҳасида ҳукумат қарорлари ва янгиликларидан огоҳ қилиб туриш замирида тузилган. Шу кунгача хотин-қизлар қўмитаси билан ҳамкорликда тадбиркорликни ривожлантириш, янги иш жойларини яратиш борасида анча ишлар қилинди. Натижада, тадбиркор аёллар сони – шаҳарда 25 нафарга етиб, улар раҳбарлигида кичик хусусий корхоналар сони 12 тага етди.

Кимёхон нафақат раҳбар, балки хонадонида жонкуяр бека ва меҳрибон онадир. У тунлари бошқа аёллар каби бешик тебратиб, алла айтади...

ҳалласидан анча олисларга ...
— Муҳтарам Президентим... билан суҳбатда, қани энди, ... қиёти учун тўсқинлик қилаё... дил кураша оладиган ўтюра... чиқишса эди, мен ҳам енги... мазмундаги сўзларини эши... — дейди у. — Дарҳол ном ҳа... клуби». Биз жамиятимизда ... латга қарши курашамиз, — ... шиорига айланди.

Беш қўл баробар эмас. М... бир ҳунарнинг бошини тут... чақа боқаман, дея яхши ниятларни дилига жо этганлар билан бир қаторда енгилнинг остидан, оғирнинг устидан юриб ёхуд ўтганнинг ўроғини, кетганнинг кетмонини олиб яшашга одатланган, ўз шахсий манфаати йўлида энг муқаддас эзгуликларни ҳам топташдан тоймайдиганлар борки, улар ўсимлик танасига ёпишган зарпечак каби вақтида юлиб ташланмаса, кўзи ...

Хоразмда "Маърифатли давра ахтарсанг, бахшиникига бор", -деган нақл юради.

ЎЗБЕКИСТОН **халқ бахшиси фахрий унвонига эга бўлган Абдулла Қурбонназаров (чаккасида қирмизи нори ярашиб тургани учун ҳам Норбек бахши дейишади) билан "Авазхон" фольклор-этнографик ансамбли бадиий раҳбари Қаландар Норматовлар ўзбек достончилиги ҳамда бугунги кундаги ютуқ-муаммолари борасида сўз юритдилар.**

А.ҚУРБОННАЗАРОВ: — Отам Болабахши Абдуллаев обрўли санъаткор бўлган. Болалигимдаёқ унинг ёнида бирга юриб, фозил олимлар билан қилган баҳс-мунозараларини кузатганман. Олимлар айтар эдиларки, "бахши" сўзи санскрит тилидан келиб чиққан бўлиб, билимдон, устоз ва раҳнамо деган маъноларни англатар экан.

Қ.НОРМАТОВ: — Менга қолса бахшини масъулият эгаси деган бўлар эдим. Чунки, аждодларимизнинг бебаҳо мероси бўлмиш достонларнинг ҳам сўзи, ҳам мусиқасини келажак авлодларга мукаммал, путурсиз етказиш учун, аввало масъулиятни чуқур ҳис этиш лозим.

Достонларни ёд айтавериш мумкин. Лекин битта достонда бир куйни такрорламасдан чертишнинг ўзи бўлмайди. Болабахши эса "Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам" достонида 180 та куйни чаларди. Афсуски, биз шундан 34 тасини ўрганаолдик, холос.

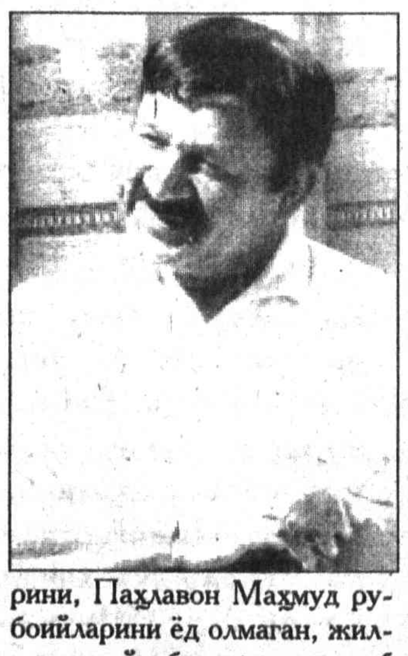

рини, Паҳлавон Маҳмуд рубоийларини ёд олмаган, жиллақурса ўқиб, мағзини чақиб кўрмаганлар бўлмағур сўз тизмаларини яратиб, шоирликка даъвогарлик қилмоқдалар.

БАХШИЛАР ГУРУНГИ

А.ҚУРБОННАЗАРОВ: — Достон куйларининг айримлари йўқолиб кетишига асосий сабаб, ўз даврида бахшичиликка эътибор берилмаганидир. Ўша куйлар ўз вақтида ноталаштирилганида эди, улар йўқлик сари юз тутмаган бўлур эди.

Қ.НОРМАТОВ: — Устоз Болабахши Абдуллаевдек улуғ инсонлар ижросидаги достонларни видеотасвирларга, магнит тасмаларига ёзиб олиш устида ҳеч ким бош қотирмаганига юрагинг ачийди. Ҳозир ҳам достон куйларини ноталаштириш ҳақида бастакорлар бош қотирмаётирлар.

А. ҚУРБОННАЗАРОВ: — Анъанавий ижро санъатини сақлаб қолиш мақсадида Хива шаҳрида "Достон" ансамблини туздик. Биз асосан хорижий сайёҳларга хизмат қиламиз. Улар жонли ижронинг минг йиллардан бери сақланиб келаётганини кўриб, қойил қолишади. Асл ўзбек санъати мафтункорлигини тан олишади. Ўз ватанларига хизмат сафарларига таклиф қилишади. Шундай пайтлари ёшлар ўртасида халқ достонларига қизиқиш кучли эмаслиги ҳақидаги фикр мени қийнайди.

Қ.НОРМАТОВ: — Ёш хонандалар, аввало, шеър танлашда хатога йўл қўймоқдалар. Умрида Навоий ғазалла-

А.ҚУРБОННАЗАРОВ: — Эстрада-санъатнинг мураккаб йўналиши, унинг ўзига хос қочиримлари, талқинлари бор. Ўзбек эстрадасининг таниқли намоёндаси Ботир Зокиров ва унинг издошлари бўлмиш Фаррух Зокиров, Насиба Абдуллаева, Юлдуз Усмоноваларни эстрада қадрини юксакка кўтарган фидойилар деб биламан. Бироқ, афсуски, ёшларнинг кўпчилиги бу санъаткорларнинг ўз мактабига эга эканлигини унутишган кўринади. Уларнинг ижро услубига тақлид қилиш эмас, сабоқ олиш керак.

Қ.НОРМАТОВ: — Истагим шуки, ўзбек халқ достончилиги мусиқа дарсларида ўргатилса. Шунда бахшичиликка қизиқиш кучаяди. Ёш достон ижрочилари сони ортади. Иқтидорли бахши-шоирлар пайдо бўлади, янги-янги достонлар яратилади. Нега энди "Алпомиш", "Гўрўғли" каби халқ достонларидай буюк ҳамда замонавий талқинга эга асарлар яратиб бўлмас экан. Яратса бўлади, ахир Мустақиллик ва Юртбошимизнинг буюк хизматларининг ўзини ажойиб достон қилиб куйласак арзийди-ку!

Суҳбатни "Туркистон" мухбири Эрпўлат БАХТ ёзиб олди

Mening fikrim

Қўшиқ мусиқа билан шеърнинг уйғунлигидан иборат бўлганлиги сабабли қўшиқчига ҳам куй, ҳам сўз масъулиятини ҳис этишни юклайди. Ана шу икки масъулиятни тўла ҳис қилган қўшиқчигина ҳақиқий санъат асарини яратади.

ҚОРАЛАШ НИЯТИДА ЭМАСМАН

ЛЕКИН сўнгги пайтларда замона зайлими ёки санъат ихлосмандларининг савияси билан боғлиқ ҳолдами ушбу икки масъулиятдан бири— сўз масъулиятини ҳис этмаслик ҳолати кучайиб кетяпти.

Аслида санъат йўли машаққатларга тўлиқ. Бу йўлда астойдил меҳнат қилган, изланган ижодкорга нисбатангина санъаткор деган сўзни қўлласак ярашади. Лекин, бугунга келиб айнан шу масъулиятсизлик натижаси ўлароқ, енгил-елпи, маъносиз "санъат намуналари"нинг сони кун сайин ортиб бормоқда. Назаримда, замонавий эстрада услубида ижод қилаётган айрим гуруҳларнинг ўзини санъаткор деб ҳисоблаётган қўшиқчилари матнлардаги сўзлар маъносини ўзлари ҳам тўла англамай куйлаётгандеклар.

Мана бу матнга эътибор беринг:

Мен чекаман,
Сен ичасанми?
Минг йил бўлди,
Сени севаман!

Ёки:

Ёғсин ёмғир тонггача, тонггача,
Жала қуйсин эртагача, эртагача.
Шу қиз меники бўлиб уйғонсин, уйғонсин!

Бундай тушунарсиз, мантиқсиз жумлалар ғашингизни келтиради. Дам олиш ўрнига асабийлашасиз. Мусиқаси ғарб эстрадасидан ўғирланганини кейинроқ, асабингиз жойига тушганда пайқайсиз.

Қўшиқ айтиш билан қўшиқ куйлашнинг орасида катта тафовут бор. Аниқроқ айтганда, "қўшиқ айтиш" тушунчаси "хиргойи қилиш" тушунчасига маънодош бўлиб, ҳар кимнинг қўлидан келиши мумкин. "Чумчуқ сўйса ҳам, қассоб сўйсин" деганларидек, қўшиқни ҳофизлар куйлайди. Бироқ, битта қўшиқ айтиб(ҳа, айнан айтиб, куйлаб эмас), эл ҳофизиман дейишгача борган қўшиқчилар ҳам, минг афсуски, учраб туради.

Баъзида:

Ман, ман, ман -Манзура,
Манзура, ман-Манзура.
Бодом кўзли, буғдой сочли,
Хушовозман ман-Манзура

каби нақоратларнинг ҳадеб такрорланавериши беш дақиқага чўзилиб, ғашингизга тегса(Бу "матоҳ"нинг номи ҳам қўшиқ-да!), айрим ҳолларда:

"Макарена, макарена, макарена, ҳей?" каби ўзбекча матнларга "ямоқ" бўлаётган нақоратлардан иборат қўшиқларнинг бадиий кенгашдан қандай йўл билан ўтаётганини ўйлаб, бошингиз қотади...

Қўшиқ шундай дардки, ижрочи атрофдагиларга ҳеч қандай йўл билан ифодалай олмаган ҳасратини куй ва сўз уйғунлиги орқали етказади. Аммо бу ҳар хил сўзларни қалаштириш, дегани эмас. Келинг, фикрим исботи учун икки ҳофизнинг дардларини бир-бирига солиштириб кўрайлик.

Биринчи ҳофизимиз ҳижрон дардини:

Ўтди қанча азобли йиллар,
Ҳижронингда кездим дарбадар.
Қайлардадир борсан мен учун
Хаёлимда яшаган дилбар,—

тарзида куйга солсалар, ёшларимизнинг севимли қўшиқчиси:

Чирой ато этибди Худо сенга, жоним,
Лекин аёл қалбин бермаган экан сенга.
Билар эдингку, берган эдим сенга борим,
Наҳот сени кўрмай кетурман у дунёга,—

дея "таъриф" этадилар. Ажабланарли томони шундаки, айрим қўшиқларда шодлик, бахт туйғуси ҳам "ўзига хос" тарзда "тараннум" этилади. Масалан:

Ётар эдим оёғингга бошим қўйиб,
Хушбўйларинг ҳидлар эдим тўйиб-тўйиб, —

сатрларига эътибор берингу, "оёққа бош қўйган" киши қандай "хушбўй" ҳиддан баҳраманд бўлиши ҳақида ўзингиз би-ир бош қотириб кўринг.

Ҳақиқий қўшиқ инсон қалбининг энг теран еридан ўрин олиб, шу жойда абадий қолиш қудратига эга. Мен юқорида тилга олганим — саёз фикрлар йиғиндисидан иборат бўлган матнлар орқали ўзбек қўшиқчиларини қоралаш ниятида эмасман. Фақат улар сўз масъулиятини теранроқ ҳис қилсалар, айни муддао бўлармиди...

Ривоятларга кўра, руҳ инсон танасига най садоси билан киргизилган экан.

Зиёда ИСМОИЛОВА

Luqma

64 МАРТА "ТАНҲО"

ҲА, ГАПНИНГ "ўғилболаси"ни айтганда мана буни рекорд дебўлади! Санъат санъат бўлиб бу қадар чўққига кўтарилмаган бўл кераг-ов... Яна ким билади, дейсиз!

Бу ёғини сўрасангиз, санъат бўстонида эндигина "атак-чеч" қилаётган "Танҳо" гуруҳи ўзининг ёлғизгина "Танҳосан" қўшиғи юқоридаги сўзни нақ 64 марта такрорлайди:

Гуруҳ хонандаси Алишер Рўзиметовдан "нега қўшиғингизда фақат "танҳо" сўзи ишлатилади?", деб сўраганларида, ҳофизи ... магур "шоир шундай ёзган бўлса, мен нима қилай", деб ўзини "оқ"ди". "Шеърнинг сўзларини ким ёзган?" дейишса, "ўзимиз, гу... йигитлари билан ёзганмиз", дермиш хонанда.

Дарвоқе, гуруҳ яна бир қўшиқ устида иш олиб бормоқда... "Миш-миш"ларга қараганда бу қўшиқда нақоратдаги сўз оз с..., кўп эмас 99 марта айтилармиш. Қўшиқнинг номини эса мухлирдан ҳозирча "сир" тутамиз.

Ғайрат ШЕРАЛВ, ашаддий муис

O'zligimiz o'zanlari

"БАРИ ГАЛ"ДА ГАП КЎП

"БАРИ ГАЛ" қўшиғи Залилий қаламига мансублигини кўпчилик яхши билади. Залилийнинг асл исми Қурбондурду бўлиб, у 1779 йили Туркманистоннинг Гургон минтақасидаги Қораўғиз қишлоғида таваллуд топган. Хивадаги Шерғозихон мадрасасида ва Урганчдаги Гўклангдар мадрасасида таҳсил олган. Унинг шеърларини ўз замонасида ҳам, қолаверса, бугунги кунда ҳам ҳофизлар севиб куйлашади.

Сансан маним дилбарим, бари гал,
Жонимнинг жононаси, бари гал.
Икки жаҳон сарварим, бари гал,
Кўнглимнинг кошонаси, бари гал.

Аслида шоир битикларида ҳар сатрдан сўнг такрорланиб келадиган "бари гал" радифи йўқ бўлиб, уни санъаткорларнинг ўзлари қўшишган. Қолаверса, биринчи банднинг тўртинчи сатри санъаткорлар ижро қилганидек "кўнглимнинг кошонаси" эмас, балки "кўнглимнинг ғамхонаси" шаклида ёзилган.

Қўшиқ ижрочиларикинчи бандни:

Юзлари гул-гулимдир, бари гал,
Овози булбулимдир, бари гал.
Сочлари сумбулимдир, бари гал,
Тишлари дурдонаси, бари гал,

-деб давом эттирадилар. Шоир назмиётида эса анча. Маҳбубанинг юзлари гулгунлиги, овози булбулиги ва сочларининг сумбуллиги эътироф қилиниб қўя қолмасдан: "Юзларинг гулулмудур?" тарзида савол алматида қоғозга туширилга.

Бу машҳур қўшиқ ижрочилар репертуарида бор-йўғи учгина банддан иборат бўлиб, қуйидагича якунланади:

Залилий оҳи-зорим, бари гал,
На қилсам ихтиёрим, бари гал.
Сўроқ ўлса на коринг, бари гал,
Бир санам девонаси, бари гал!

Ҳақиқатда эса шоир ўз шеърини бор-йўғи 3 банд билан якунлаб қўйишга шошилмаган. У биз юқорида тилга олган сатрлардан кейин мана шундай давом этади:

Иқлим паризодисан,
Ғамгин кўнглим шодисан,
Сен бир ишқнинг ўтисан,
Мен фақир-парвонаси.

Мен бир мискину гадой,
Сан нозанин ҳусни бой,
Кипригинг ўқ, қошинг ёй,
Ман унинг нишонаси.

Залилий оҳи-зоринг,
Дилбарим, Оллоҳ ёринг,
Биров сўрса на коринг? —
Бир санам девонаси!

Кўриниб турибдики, ушбу қўшиқни ижро этишда санъаткорлар томонидан жузъий хатоларга йўл қўйилган. "Дилбарим, Оллоҳ ёринг" сатри "На қилсам ихтиёринг" деб ўзгартирилган. Бунга сира ажабланмаса ҳам бўлади. Чунки, даҳрийлик таълимоти авжга чиққан собиқ шўролар даври мафкураси ҳар қандай "илоҳий тушунча" қўшиқни замонага мослаб ўзгартиришга мажбур этган. Лекин бугун ҳамма нарсани соф ҳолда таниш ва ўрганиш палласи давом этмоқда.

Пўлат ЭРМАТОВ, Хоразм

БОШҚОТИРМА

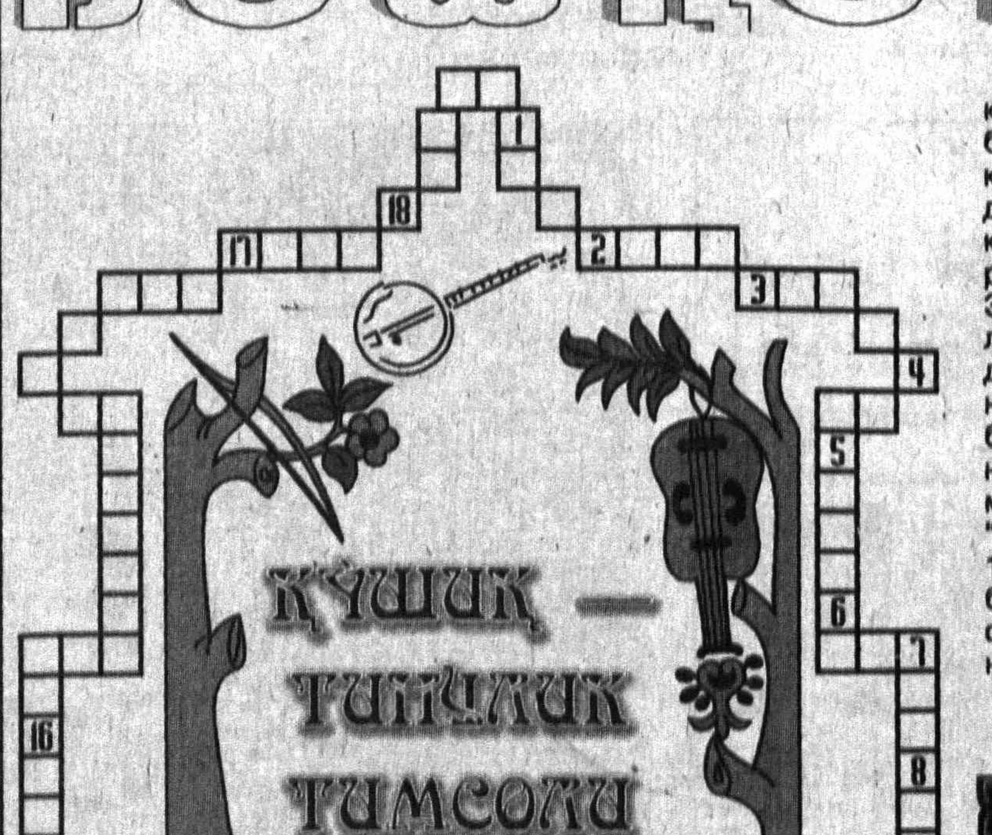

1. Чет тилига таржима қилиниб хорижда севиб куйланадиган қўшиқ. **2.** Эстрада гуруҳларидан бири. **3.** "Дуторчи қизлар" дастасида фаолият кўрсатаётган хонанда. **4.** "Сетора" гуруҳи ижросидаги қўшиқ. **5.** Ҳам куйлайдиган, ҳам қизиқчилик қиладиган санъаткор. **6.** Россия эстрадасининг биринчи рақамли юлдузларидан бири. **7.** Даврон Эргашев илтижо қилиб айтадиган қўшиқ. **8.** "Болалар" гуруҳининг солисти (исми). **9.** Кўринишидан боксчиларга ўхшайдиган хонанда. **10.** Ёшларнинг севимли эстрада гуруҳи. **11.** "Алла" қўшиғи билан халққа манзур бўлган хонанда. **12.** Бировнинг ёрини ёр деб ... **13.** Яқинда Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист унвонини олган хонанда. **14.** "Бувижон" қўшиғини астойдил куйлаган набира. **15.** Ботир Зокиров репертуаридаги қўшиқлардан бири. **16.** Юлдуз Усмонованинг ноласи. **17.** Опа-сингиллар ва оналарни ўзига мафтун қилган хонанда. **18.** "Соғинч"ни соғиниб куйлаган хонанда.

Тузувчи: Саидакбар МАННОНОВ

Ҳурматли синфдошларимиз
САЛОҲИДДИНБЕК ва НОДИРА!
Сизларни таваллуд айёмингиз билан чин дилдан табриклаймиз. Кириб келаётган XXI аср сизларга бахт, омад ва улкан зафарлар келтирсин. Ота-онангиз ҳамда ёрудўстларингиз бахтига доимо соғ бўлинглар, деб синфдошларингиз:
ОТАМУРОД, БАҲРОМ

Аяна фарзанди-жигарбандимиз НУРМУҲАММАДБЕК!
Таваллуд топган кунинг қутлуғ бўлсин! Ўйлайманки, сен келажакда кутилаётган умидларни оқлаб, боболаринг каби эл-юрт ишончини қозонган киши бўлиб улғаясан.
Соғлик ва омонлик тилаб:
Отанг Бахтиёр ва аканг Музаффар АБДУШУКУРОВлар

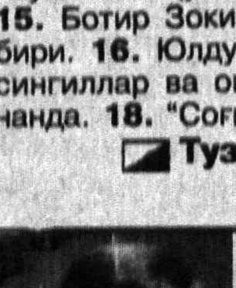
Дўстимиз ДАВЛАТБЕК!
Қутлуғ 23 ёшинг билан дўстона муборакбод этиб, сенга узоқ умр, асалдай ширин ҳаёт, метиндек соғлик тилаб қоламан. Доимо соғ-саломат бўл.
Дўстинг ЖАМШИДБЕК

Туркистон
МУАССИС:
ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИНИНГ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ

Бош муҳаррир: Салим АШУРОВ

Таҳрир ҳайъати: Комил ЮСУПОВ, Аслиддин БОЛИЕВ, Юсуф ЖЎРАЕВ (Бош муҳаррирнинг биринчи ўринбосари), Рустам ҚОСИМОВ, Баҳодир МАХСИТОВ, Ислом ХАМРО (Бош муҳаррир ўринбосари), Ғайрат ШОУМАРОВ, Авазхон СОДИҚОВ, Бобомурод РАЙИМОВ (Масъул котиб), Анвар ЖАББОРОВ, Насриддин МУҲАММАДИЕВ, Шоазим МИНОВАРОВ, Ғаффор ҲОТАМОВ, Абдуғани ЖУМАЕВ

Манзилимиз: 700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32.
Қабулхона 133-89-61
133-95-97
Реклама бўлими 133-79-69

Навбатчи муҳаррир: Лола СОАТОВА

Таҳририятга юборилган материаллар қайтарилмайди.
Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонасида чоп этилди
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41
Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди
Буюртма Г. — 1010.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00012.
Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А-2.
Босишга топшириш вақти-20.00
Топширилди
1 2 3 4 5 6